

TANTÁRGYI TEMATIKA

Anyagmérnök BSc
Fémelőállítási specializáció
(nappali/levelező)

Tantárgy neve: Pormetallurgia		Tantárgy neptun kódja: MAKMET031B(L) Tárgyfelelős intézet: Metallurgiai Intézet Tantárgyelem: specializáción kötelező	
Tárgyfelelős: Ferenczi Tibor mérnök tanár			
Közreműködő oktató(k): -			
Javasolt félév: 7 / Ő		Előfeltétel:	
Óraszám/hét: 1 + 2 Óraszám/félév: 5 + 10		Számonkérés módja: gyakorlati jegy	
Kreditpont: 4		Munkarend: nappali/levelező	
Tantárgy feladata és célja: A tantárgy feladata megismertetni a hallgatókkal a fém- és fémvegyület-porokat előállító alapanyag-gyártó és feldolgozó (pormetallurgiai), valamint a felület előkészítés és bevonatképzés során iparban alkalmazott módszereket és eljárásokat érintve a technikailag szóba jöhető eljárás-technikai megoldásoknak a legfontosabb gazdálkodási és környezetvédelmi kihatásait is. A hallgatók tájékozottságot nyernek e tárgykörben alkalmazott anyagok(vegyszerek) tulajdonságairól és az alkalmazható módszerekről, eljárásokról, valamint a műveletek során lejátszódó folyamatokról. Az átadott ismeretek révén a hallgatók képessé válnak a folyamatok elemzésére, továbbá az adott gyártmány előállításához használható eljárások, berendezések kiválasztására.			
Fejlesztendő kompetenciák: <i>tudás:</i> BT3, BT4 <i>képesség:</i> BK1, BK2, BK3, BK4, BK5, BK8, BK9, BK10, BK11, <i>attitűd:</i> BA1, BA2, BA3, BA4, BA5, BA6, <i>autonómia és felelősség:</i> BF1, BF2, BF3, BF4, BF9			
Tantárgy tematikus leírása:			
Előadás:			
Időpont	Előadási és gyakorlati munkaprogram TEMATIKA		
1	Tantárgyi program ismertetése, munkavédelmi oktatás, féléves feladatok kiosztása, laboratóriumi mérőcsoport beosztás kialakítása Portechnológiai alapfogalmak (szemcsék jellemzése: szemcsealak, szemcseméret, szemcsehalmozok leírása, eloszlások. Porok (fém- vegyületporok) fizikai és kémiai tulajdonságainak jellemzése: (sűrűség, felületi tulajdonságok, kémiai összetétel, folyási és töltési tulajdonságok) Porok keverése, adagolása. Fluidizáció. Porok osztályozása és leválasztása. Szuszpenziók jellemzése, ülepítés.		
2	Fémporok előállításának módszerei: <ul style="list-style-type: none"> ● Szemcseméret csökkentés mechanikai módszerekkel (apritás, őrlés). ● Fémporok fizikai előállítási módszerei (porlasztás). ● Fém- és vegyületporok előállítása kémiai és elektrokémiai módszerekkel (elvek, berendezések) Fontosabb fémek (pl. Fe, Cu, Al, Ti, Ni, W) pormetallurgiai célú előállítása és feldolgozása. Különleges célú timföld és hidrát termékek		
3	Pormetallurgiai termékek alakadási technológiája, a szinterelés elméleti és gyakorlati kérdései.		
4	Felülettechnikai szempontból fontos és jellemző fizikai, mechanikai és kémiai anyagtulajdonságok, és kapcsolatuk a felület-előkészítési technikák kiválasztásánál és alkalmazásánál. Felületi szabálytalanságok, profilok, forma szerepe a bevonatok képzésben.		
5.	A felületek előkészítése mechanikai módszerekkel. Kézi és gépi módszerek, berendezések, Csiszolás, szemcseszórás, polírozás, égetés stb. A felületek előkészítése kémiai és		

	elektrokémiai módszerekkel. Zsírtalanítás, pácolás. Mosó oldatok: vizes, szerves, emulziós jellemzése
6.	Bevonatképzési módszerek.
7.	LABORATÓRIUMI GYAKORLAT
8.	LABORATÓRIUMI GYAKORLAT
9.	ZH dolgozat. Gyakorlati jegyzőkönyvek beadása
Gyakorlatok:	
<p>1. sz. laboratóriumi mérési gyakorlat: Porok szemcseméret eloszlásának, sűrűségének és folyási sebességének meghatározása örléssel előállított mintákon Porított anyagok termikus viselkedésének és fajlagos felületének vizsgálata.</p> <p>2. sz. laboratóriumi mérési gyakorlat: A felületi tulajdonságok (egyenetlenségek, nedvesíthetőség, felületi energia) meghatározása különböző módszerekkel előkészített mintákon. Erdesség, nedvesítési peremszög mérése. Mintalemezek tisztítása atmoszférikus plazma alkalmazásával. A tisztulás jellemzése GDOES spektrofotométerrel.</p> <p>3. sz. laboratóriumi mérési gyakorlat: Alumínium- lemez minták pácolása, zsírtalanítása különböző módszerekkel. A pácoló oldatok összetételének, hőmérsékletének, a pácolás idejének hatása.</p> <p>4. sz. laboratóriumi mérési gyakorlat: A felületek oxidmentesítése homokszórással és koptatódob alkalmazásával. Az alkalmazott koptató anyagok hatásának jellemzése az idő függvényében.</p>	
Félévközi számonkérés módja:	
<i>féléves gyakorlati feladat, zárthelyi</i>	
<p>a tárgyból az a hallgató szerezhethet aláírást, aki a féléves gyakorlatokat és a félévközi zárthelyit legalább elégséges (2) szinten teljesítette, valamint maximum kettő alkalommal hiányzott a kurzus óráiról.</p> <p>Gyakorlati jegy / kollokvium teljesítésének módja, értékelése:</p> <ul style="list-style-type: none"> • féléves mérési gyakorlatok elvégzése, a kapott eredményekből jegyzőkönyv készítése (értékelés ötfokozatú skálán: 1-5) • zárthelyi (értékelés ötfokozatú skálán: 1-5) <p>A gyakorlati jegy: (1/3MGY+2/3ZH)/3</p>	
Kötelező jegyzetek és/vagy irodalom:	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Dr. Czeplédi Béla: Pormetallurgia, Kézirat, Fémkohászattani Tanszék könyvtára 2. Randall M. German: Powder Metallurgy Science, 2 nd Ed. 1994. 3. Introduction to Particle Technology, Prof. Martin Rhodes, Monash University, Victoria, Australia, ISBN 0471 984833 Sept. 1998 John Wiley and Sons Ltd., UK 4. Fundamentals and Applications of Powder Metallurgy, Training Library on CD-ROM, ASM 5. Orgován László: Felületvédelmi Kézikönyv, Műszaki könyvkiadó 1989 6. Németh Tibor: Fémfelületek előkészítése, Műszaki könyvkiadó 1963 	
Ajánlott irodalom:	
<ol style="list-style-type: none"> 7. Pásztor Gedeon: Kémiai metallurgia, Tankönyvkiadó, Budapest, 1989. 8. Horváth Zoltán - Sziklavári Károly - Mihalik Árpád: Elméleti kohászattan, Tankönyvkiadó, Budapest, 1986. 9. Fejes Gábor - Tarján Gusztáv: Vegyipari gépek és műveletek, Tankönyvkiadó, Bp., 1973. (Aprítás, Osztályozás, Folyadék-szilárd rendszerek szétválasztása és a Keverés c. fejezetekből válogatás) 10. Powder Metallurgy, Vol. 7, ASM Handbook, 1984. 11. Powder Metal Technologies and Applications, Vol.7, ASM Handbook, 1998. 12. Gyakorlati leírás tanszéki jegyzet (kézirat) 13. Nagy E. – Barna Gy.: Bevezetés a porkohászatba. Műszaki Könyvkiadó, Bp, 1965. 14. Welles Rudolf: Vasporkohászat, Akadémiai Kiadó, Bp., 1965 15. Bagyinszki-Bitay: Felületkezelés, Erdélyi Múzeum Egyesület, 2009 	